

**Soproni Szakképzési Centrum
Vendéglátó, Kereskedelmi Technikum és Kollégium,
Kollégiumi Intézményegysége**

SZAKMAI PROGRAM

Hatályos: 2025.10.01 - től

Jóváhagyta:

Kuntár Csaba
főigazgató

Egyetért:

Veress Ágnes
kancellár

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés	
1.1. A működés tárgyi feltételei.....	3
1.2. A működés személyi feltételei.....	4
1.3. Az intézmény küldetése és jövőképe.....	4
1.4. Intézményi célrendszer.....	6
2. Jogszabályi háttér.....	8
3. Oktatási program.....	9
3.1. A tematikus foglalkozások témái.....	9
3.2. A tematikus csoportfoglalkozások témák szerinti ütemezése.....	14
3.3. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység.....	20
3.4. A tanulási nehézségekkel küzdő tanulók számára ajánlott oktatási eljárások meghatározása.....	20
3.5. A korszerű, szakképzés- releváns módszerek meghatározása és alkalmazása.....	29
3.6. Az IKT alapú oktatás meghatározása és kollégiumi keretek közötti alkalmazási lehetőségei.....	34
4. Nevelési program.....	35
4.1. A kollégiumi nevelés pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai.....	35
4.2. A kollégiumi foglalkozások típusai.....	36
4.3. Kollégiumi rendezvények, hagyományos programok.....	37
4.4. A partnerekkel való együttműködés fórumai, csatornái.....	38
4.5. Tanulói érdekérvényesítés.....	39
5. Egészségfejlesztési program.....	41
5.1. Az egészségnevelés alapelvei.....	41
5.2. Helyzetelemzés.....	41
5.3. Törvényi áttekintés.....	41
5.4. Az egészségnevelés fogalma.....	41
5.5. Az egészségnevelő munka célkitűzései.....	42

1. Bevezetés

Jelen dokumentum a kollégium pedagógiai működésének alapidokumentuma. Tartalmazza a törvény által meghatározott alapeladatokat, valamint a jövő alakítására irányuló nevelőtestületi stratégiai elképzeléseket.

Kollégiumunk a Soproni Szakképzési Centrum Vendéglátó, Kereskedelmi Technikum és Kollégium, Kollégiumi Intézményegységeként működik. A Soproni Szakképzési Centrumhoz tartozó iskolák nappali képzésében részt vevő középiskolásai számára kínál térítésmentes elhelyezést.

Ezek az iskolák a következők:

- Soproni SZC Fáy András Két Tanítási Nyelvű Közgazdasági Technikum
- Soproni SZC Handler Nándor Technikum
- Soproni SZC Vendéglátó, Kereskedelmi Technikum és Kollégium
- Soproni SZC Vas- és Villamosipari Technikum

1.1. A működés tárgyi feltételei

Intézményünk jelenleg 146 fős tanulói létszámmal, 6 csoporttal működik. A 6 csoportból 3 lánycsoport, 2 fiú és a „felnőtt” csoportunk, vegyes csoport. Diákjaink 4 fős szobákban kerülnek elhelyezésre. A 2. szintet a fiúk, a 3. és 4. szintet a lányok foglalják el. A kollégiumi elhelyezés, az étkezésen kívül, térítésmentes. A mosdók a folyosó végén találhatók. A szintenként elhelyezett 1-1 hűtőszekrényben, szobánként zárható rekeszt biztosítunk.

Minden emeleten 2-2 tágas tanulószoba áll a tanulók rendelkezésére, minden csoportnak külön.

A társalgó, a könyvtár és a húsz számítógéppel felszerelt számítástechnika terem a földszinten foglal helyet, a konditerem az 1. emeleti folyosó végén található. A társalgó kényelmesen berendezett, rex, pingpongasztal és darts található benne. Könyvtárunk TV- szobaként is funkcionál.

A kollégium épülete a közelmúltban teljeskörű felújításon esett át, a bútorok cseréje is megtörtént.

Az intézmény egész területén biztosított a szabad internet és WIFI hozzáférés.

Az épület melletti kert megfelelő helyet kínál mozgásra és pihenésre egyaránt.

1.2. A működés személyi feltételei

A munkáltatói jogok gyakorlója az oktatókra vonatkozóan, a Soproni Szakképzési Centrum főigazgatója. A kollégium helyi irányítását a kollégiumvezető látja el.

A tanulók nevelését és oktatását 6 fő főállású és 1 fő részmunkaidőben dolgozó oktató végzi, az éjszakai ügyeletet gyermekfelügyelők (1 nő és 1 férfi) látják el. A hétfélig gyermekfelügyeletet megbízott gyermekfelügyelő által megoldott.

A kollégiumi nevelőtestület tagjainak szakképesítése az előírásoknak megfelel.

1.3. Az intézmény küldetése és jövőképe

A kollégium alapfeladata, hogy lehetőséget biztosítson azoknak a tanulóknak középiskolai tanulmányaik folytatásához, akiknek lakóhelyén a választott iskolatípus nem működik, kedvező bejárési lehetőségeik nincsenek, vagy családi körülményeik miatt a továbbtanuláshoz szükséges feltételek hiányoznak az otthoni környezetből.

Fontos szerepe van az egész életen át tartó tanulás megalapozásában, a tanuláshoz szükséges készségek és képességek erősítésében, a tehetség felismerésében és fejlesztésében, a tanulók hátránykompenzációjában.

A kollégium a tevékenysége során megteremti a tanulók számára a minőségi – szellemi, lelki, fizikai - környezetet az iskolai tanulmányok sikeres folytatásához, kiegészíti a családi és iskolai nevelést és oktatást, egyúttal szociális ellátást, biztonságot, valamint érzelmi védettséget is nyújt.

A kollégium – megfelelő pedagógiai környezet biztosításával – elősegíti a társadalmi szerepek tanulását, a diákok önszerveződése során kialakuló közösségekben az együttélés, az együttműködés, az önkormányzó képesség, a döntés és felelősség, a konfliktuskezelés demokratikus technikáinak megismerését, gyakorlását; ezzel a kollégium hatékony támogatást nyújt a sikeres társadalmi beilleszkedéshez.

Intézményünk a jövőben olyan körülmények kialakítására törekszik, amely a lehető legnagyobb mértékben pótolja a szülői házat a tanulók számára. Fontos, hogy ennek részét képezze az újonnan beköltöző fiatalok beilleszkedésének segítése, az egyéni problémák feltárása és hatékony kezelése.

A megfelelő háttér kialakításával a továbbiakban is igyekszünk minden támogatást megadni tanulóinknak az általuk választott szakma megszerzéséhez. Ennek érdekében nagyobb hangsúlyt fektetünk a tehetségek felkutatására és gondozására, valamint a hatékonyabb hátránykompenzációra. Mindezek mellett minden eszközzel fejlesztjük digitális kompetenciájukat.

Elengedhetetlen, hogy szoros együttműködést alakítsunk ki a partnerekkel.

Mindezekon túl szeretnénk elérni, hogy diákjaink szabadidejüket hasznosan és változatos programok látogatásával töltsék. Valamint helyezték előtérbe az energiatakarékosságot és szenteljenek figyelmet a fenntarthatóságnak.

1.4. Intézményi célrendszer

Stratégiai cél	Minőségcél	Célérték	Határidő
1. Munkaerőpiaci igényekre alapuló korszerű szakmaszerkezet.	1.1. A kollégiumi tagsági viszonyral rendelkező tanulók számának megtartása, növelése a 2025 / 2026. tanévi szinten.	Tanév október 1-jei statisztikai adat. 0,0%	A 2025. évi bázis adatot követő két tanév.
2. A kollégium legyen támogató, elfogadó közeg az átlagtól eltérő tanulók számára. (tehetséggondozás, rugalmas tanulási utak, lemaradók támogatása)	2.1. Lemorzsolódás megelőzése, csökkentése, a mutató ne legyen nagyobb mint 10%.	<=10%	tanévente
	2.2. Önismereti / pszichológiai támogatás álljon rendelkezésre a tanulók / oktatók részére.	Szolgáltatás biztosítása, igénybe vevők száma.	tanévente
	2.3. Legyenek vetélkedők és verseny lehetőségek a kollégiumban a tanulók legalább 15% - os részvételével.	A tanulók legalább 15%-a vegyen részt a vetélkedőkön, versenyeken.	tanévente
	2.4. A beilleszkedést segítő, csapatépítő, illetve a szabadidő hasznos eltöltését szolgáló programok szervezése a tanulók legalább 30% - os részvételével.	A tanulók legalább 30%-a vegyen részt a szabadidős programokon.	tanévente

3. Oktatói együttműködés, tudásmegosztás szervezeti működtetése.	3.1. Jó gyakorlatok megosztása, belső továbbképzések szervezése, továbbképzések tapasztalatainak átadása munkaközösségi szinten tanévente legalább 2 alkalommal.	félévente >=1 alkalom tanévente >=2 alkalom	tanévente
4. Nemzetköziesítés – szakmai tapasztalatok szerzése és hasznosítása az oktatók részére.	4.1. Az oktatók európai látásmódjának szélesítése, külföldi tapasztalatok beépítése az oktatói munkába.	1 oktató / tanév	tanévente
5. Eredményes együttműködés a partnerekkel.	5.1. A pályaválasztási marketingtevékenység keretein belül a kollégiumi élet népszerűsítése.	A kollégiumi ellátást választó tanulók száma növekedjen legalább 2,0% - al.	tanévente

2. Jogszabályi háttér

Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.)

A szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény (Szkt)

A szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló 12/2020. (II.7.) Korm. (Szkr)

SZAKKÉPZÉS 4.0 – A szakképzés és felnőttképzés megújításának középtávú szakmapolitikai stratégiája 1168/2019. (III. 28.) Korm. határozat

110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról

20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról

A 2020-as NAT-hoz illeszkedő tartalmi szabályozók (ITM, KIM, OH)

3. Oktatási program

Kiemelt feladatunk a kollégista tanulók tanulásának támogatása. Oktatóink, a KRÉTA rendszer segítségével, rendszeresen nyomon követik diákjaink tanulmányi eredményét és hiányzásait. Ez egyfajta jelzőrendszerként működik számunkra. Gyenge tanulmányi eredmény esetén felzárkóztatási lehetőséget biztosítunk tanulóink számára. Igazolatlan hiányzások esetén felvesszük a kapcsolatot a szülővel és az osztályfőnökkel a további hiányzások elkerülése érdekében. A tanulás támogatásának egyik alapja a hatékony tanulási módszerek megismertetése, amelyre leginkább az egyéni felzárkóztatások adnak lehetőséget. Ezen túl a tanulás tanítása kiemelt pont a kollégiumi nevelés területei között, és a tematikus csoportfoglalkozások tematikájában is szerepel.

3.1. A tematikus foglalkozások témái

1. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés
2. Állampolgárságra, demokráciára nevelés
3. Az önismerete és a társas kultúra fejlesztése
4. A családi életre nevelés
5. A testi és lelki egészségre nevelés
6. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség
7. Fenntarthatóság, környezettudatosság
8. Pályaorientáció
9. Gazdasági és pénzügyi nevelés
10. Médiatudatosságra nevelés
11. A tanulás tanítása
12. A hátrányos megkülönböztetés elleni küzdelem

3.1.1. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

Fontosnak tartjuk, hogy a tanulók ismerjék népünk kulturális örökségét és nemzeti kultúránkat. Elengedhetetlen, hogy elsajátítsák azokat az ismereteket és közösségi tevékenységeket, amelyek az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismeréséhez és az ezekkel való azonosuláshoz vezetnek. Kiemelt feladat a harmonikus kapcsolat kialakítása a természeti és a társadalmi környezettel, a nemzettudat és nemzeti önismeret fejlesztése, és a hazaszeretet

elmélyítése, valamint a szomszédunkban élő más népek, népcsoportok értékeinek, történelmének, hagyományainak megismerése.

A nemzeti ünnepekről történő megemlékezések alkalmat teremtenek a nemzettudat fejlesztésére.

Megemlékezések

Aradi vértanúk nap (október 6.)

Nemzeti ünnep (október 23.)

Kommunista diktatúra áldozatainak emléknapja (február 24.)

Nemzeti ünnep (március 15.)

Költészet napja (április 11.)

A holokauszt áldozatainak emléknapja (április 12.)

Az 1920 – as trianoni békeszerződés aláírásának évfordulója, nemzeti összetartozás napja (június 4.)

3.1.2. Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A demokratikus jogállamban a társadalom fejlődésének és az egyén sikerességének, boldogulásának egyik fontos feltétele az egyén részvétele a lakóhelyi, a szakmai és a kulturális közösségek életében. Ezekben a közösségekben elvárt magatartás a társadalmi együttélés szabályainak kölcsönös betartása, az erőszakmentesség és az emberi jogok, a demokrácia értékeinek tisztelete. Kollégiumunk egyik alapvető feladata olyan formális, nem formális és informális tanulási lehetőségek biztosítása, amelyek elősegítik a tanulók *aktív állampolgárrá válását*. Az aktív állampolgári magatartáshoz szükségesek bizonyos rész képességek elsajátítása, úgymint a:

- konfliktuskezelés;
- az egyenlő bánásmódhoz való jog;
- a humanitárius segítségnyújtás;
- felelősség;
- az együttműködés képessége;
- megbízhatóság;
- tolerancia;
- társadalmilag elfogadott viselkedés.

3.1.3. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Az egyén önmagáról alkotott képe határozza meg tevékenysége irányát, és aktivitásának mértéke, színvonala is nagymértékben függ az önmagáról, képességeiről, igényeiről alkotott képtől és az önmagával szemben támasztott elvárásaitól. A tanítás-tanulás egész folyamatában gondoskodni kell arról is, hogy egyre kompetensebbnek érezzék magukat saját fejlődésük, sorsuk és életpályájuk alakításában. Alapvető célként tűzhető ki az önmegismerés és önkontroll; a felelősség önmagukért; az önállóság; az önfejlesztés igénye és az erre irányuló tevékenységek.

3.1.4. A családi életre nevelés

A nevelési – oktatási intézményekben elvárásként jelenik meg a harmonikus családi minták közvetítésében való fokozott részvétele. A társadalmi környezet változásai, az értékrendben jelentkező gyors változások szükségessé teszik a családi életre nevelés megjelenését a köznevelés területére. A családi életre való felkészítés segítséget nyújt a gyermekeknek és fiataloknak a felelős párkapcsolatok kialakításában, valamint a családi életükben felmerülő konfliktusok kezelésében.

3.1.5. A testi és lelki egészségre nevelés

Az iskolához hasonlóan a bentlakásos intézményekre is nagy felelősség hárul a felnövekvő nemzedékek egészséges életmódra nevelésében, azon felül szolgálnia kell a tanulók egészséges testi, mentális és szociális fejlődését. Fontos, hogy az intézmény személyi és tárgyi környezetével segítse azoknak a pozitív beállítódásoknak, magatartásoknak és szokásoknak a kialakulását, amelyek a fiatalok egészséges életvitellel kapcsolatos szemléletét és magatartását jó irányban befolyásolják. Az egészséges életmódra nevelés nemcsak a betegségek megelőzésére tanít, hanem az egészséges állapot értéként való megbecsülésére is.

3.1.6. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

Az önkéntes munkával, közösségi szolgálattal kapcsolatban olyan szemléletet próbálunk kialakítani a tanulók körében, amely a másokért vállalt tevékenységben örömet, sikerélményt jelent, lehetőséget teremt a szolidaritás megélésére.

3.1.7. Fenntarthatóság, környezettudatosság

A környezettudatosságra nevelés legfőbb célja, hogy a tanulóknál olyan magatartást és életvitelt alakítson ki, hogy felelős felnőttként képes legyen a környezet megóvására, elősegítve társadalmunk fenntartható fejlődését.

Mindez úgy valósítható meg, ha különös figyelmet fordítunk a tanulók természettudományi gondolkodásmódjának fejlesztésére. Amennyiben jól végezzük a dolgunkat, a tanulók érzékenyebbé válnak környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességeik vállalására és jogaik gyakorlására. A környezeti nevelés során a tanulók ismerjék meg azokat a jelenlegi folyamatokat, amelyek következményeként bolygónk bajban van. Konkrét példákon keresztül ismerjék fel a társadalmi-gazdasági modernizáció egyénre gyakorolt pozitív és negatív hatásait. Értsék a fogyasztás és a környezeti erőforrások kapcsolatát, a fenntartható fogyasztás elvét. Kapcsolódjanak be közvetlen környezetük értékeinek megőrzésébe. Szerezzenek személyes tapasztalatokat a környezeti problémák közös kezelése és megoldása terén.

3.1.8. Pályaorientáció

Intézményünknek átfogó képet kell nyújtania a munka világról. Ennek érdekében olyan segítséget kell nyújtanunk kollégista tanulóinknak, amely révén képessé válnak hivatásuk megtalálására, foglalkozásuk és pályájuk felelős kiválasztására.

3.1.9. Gazdasági és pénzügyi nevelés

Elengedhetetlen, hogy a fiatalok értsék saját fogyasztói magatartásuk jelentőségét, felelősségét. A kollégiumi nevelésnek alapvető szerepe van abban, hogy a tanulók tudatos fogyasztókká váljanak és helyes döntéseket hozzanak. Ismerjék fel a fenntartható fogyasztás és az egyéni érdekek kapcsolatát. Intézményünk célja, hogy képessé váljanak a rendelkezésükre álló erőforrásokkal való megfelelő gazdálkodásra. Ezért fontos, hogy a nevelés során kellő figyelmet fordítsunk a gazdálkodással és a pénzügyekkel kapcsolatos képességek fejlesztésére.

3.1.10. Médiatudatosságra nevelés

A médiatudatosságra nevelés lehetővé teszi, hogy a tanulók felelős részesei legyenek a média világának, különösen fontos ez a közösségi média esetében. A médiatudatosságra nevelés során a tanulók megismerkednek a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal, a valóságos és a virtuális világ érintkezés megkülönböztetésének módjával, valamint a médiajellemzők jogi és etikai jelentőségével.

3.1.11. A tanulás tanítása

A tanulás tanításának célja, hogy a tanulók fokozatos önállóságra tegyenek szert a tanulás szervezésében és hatékonyan vegyenek részt a külső feltételek kialakításában. Sajátítsák el a hatékony tanulás módszereit és technikáit. Alakuljon ki bennük az önművelés igénye és szokása. Történjen meg a tanulási módszerek, eljárások kiépítése; a csoportos tanulás módszerei, kooperatív munka; az emlékezet erősítése, hatékony rögzítési módszerek kialakítása; a gondolkodási kultúra fejlesztése; az önművelés igényének és szokásának kibontakoztatása; az egész életen át tartó tanulás eszközeinek megismerése, módszereinek elsajátítása. Fejlődjön a tanulók digitális kompetenciája. Váljanak képessé az önálló ismeretfeldolgozásra, hiteles információk kezelésére és felhasználására. Sajátítsák el az adatgyűjtés, témafeldolgozás, forrásfelhasználás technikáját, az interneten való keresés stratégiáját. Alakuljon ki olyan tudás, amelyet új helyzetekben is lehet alkalmazni. Kerüljön előtérbe a kreatív gondolkodás fejlesztése. Végül de nem utolsó sorban fontos feladat, hogy kialakuljon a konfliktusok kezelésének képessége.

3.2. A tematikus csoportfoglalkozások témák szerinti ütemezése

csoport	témakör	téma
9. évfolyam	1. Tanulás tanítása	1. A tanulás külső körülményei, belső feltételei
9. évfolyam	1. Tanulás tanítása	2. Különböző tanulási módszerek
9. évfolyam	1. Tanulás tanítása	3. Az idegen nyelv tanulása
10. évfolyam	1. Tanulás tanítása	4. Az ismeret forrásai
10. évfolyam	1. Tanulás tanítása	5. Könyvtárhasználat
10. évfolyam	2. Erkölcsei nevelés	3. Felelősség az otthoni, iskolai életben
11. évfolyam	1. Tanulás tanítása	6. Szövegértés, beszédművelés, írásbeli munkák nyelvi hibák
11. évfolyam	1. Tanulás tanítása	7. Készülés az érettségire, szakmai követelmények
11. évfolyam	2. Erkölcsei nevelés	5. Mértéktartás, együttérzés, segítőkészség
12. évfolyam	1. Tanulás tanítása	8. Hogyan pihenjünk tanulás közben, készülés az érettségire
12. évfolyam	1. Tanulás tanítása	9. Önművelés
12. évfolyam	2. Erkölcsei nevelés	7. A magánéleti felelősség

9. évfolyam	2. Erkölcsi nevelés	1. Kollégiumi együttélés
9. évfolyam	2. Erkölcsi nevelés	2. Otthoni, iskolai köteleességek
9. évfolyam	3. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	1. Sopron intézményei, (közintézmények, kulturális intézmények
10. évfolyam	2. Erkölcsi nevelés	4. Erkölcsitanítás történelmi áttekintése
10. évfolyam	3. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	3. Nemzeti szimbólumaink
10. évfolyam	3. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	4. Néphagyományok, nemzeti értékeink
11. évfolyam	2. Erkölcsi nevelés	6. Saját értékrend, és a környezet értékrendje
11. évfolyam	3. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	5. Történelmi emlékhelyeink
11. évfolyam	3. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	6. Kiemelkedő személyiségek (tudomány, kultúra, sport)
12. évfolyam	2. Erkölcsi nevelés	8. Munkahelyi felelősség, morális helytállás
12. évfolyam	3. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	7. Nemzetiségek Magyarországon
12. évfolyam	4. Állampolgárságra, demokráciára nevelés	7. Az alkotmány
9. évfolyam	3. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	2. Sopron város történelmének megismerése
9. évfolyam	4. Állampolgárságra, demokráciára nevelés	1. A diákönkormányzat felépítése, szerepe, a választása, DT működése

10. évfolyam	4. Állampolgárságra, demokráciára nevelés	3. A demokrácia elvei
10. évfolyam	4. Állampolgárságra, demokráciára nevelés	4. A társadalmi szokások
11. évfolyam	4. Állampolgárságra, demokráciára nevelés	5. A demokratikus jogállam felépítése
11. évfolyam	4. Állampolgárságra, demokráciára nevelés	6. A cselekvő állampolgári magatartás jelentősége
12. évfolyam	5. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése	4. A társas kommunikáció
12. évfolyam	6. A családi életre nevelés	6. Felelősség a párkapcsolatban
12. évfolyam	6. A családi életre nevelés	7. Önismeret a párválasztásban
9. évfolyam	4. Állampolgárságra, demokráciára nevelés	2. Állampolgárság, állampolgári jogok
9. évfolyam	5. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése	1. Érzelmek, indulataink
10. évfolyam	5. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése	2. Személyiségjellemzők: ki vagyok én?
10. évfolyam	6. A családi életre nevelés	2. A család szerepe az egyén életében
11. évfolyam	5. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése	3. Az empátia és mások elfogadása
11. évfolyam	6. A családi életre nevelés	4. A családi munkamegosztás, idős családtagok
9. évfolyam	6. A családi életre nevelés	1. „Az én családom”
9. évfolyam	7. Testi, lelki egészségre nevelés	1. Egészséges életmód, egészséges táplálkozás

10. évfolyam	6. A családi életre nevelés	3. Családi ünnepek, hétköznapiak
10. évfolyam	7. Testi, lelki egészségre nevelés	3. A rendszeres mozgás, sport jelentősége
11. évfolyam	6. A családi életre nevelés	5. A család szerkezete, társadalmi szokások
11. évfolyam	7. Testi, lelki egészségre nevelés	5. Lelki egyensúly megőrzése
12. évfolyam	6. A családi életre nevelés	8. Konfliktusok a családban
12. évfolyam	7. Testi, lelki egészségre nevelés	7. Sportlehetőségek
12. évfolyam	7. Testi, lelki egészségre nevelés	8. Szűrővizsgálatok
9. évfolyam	7. Testi, lelki egészségre nevelés	2. Káros szenvedélyek
9. évfolyam	8. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség	1. A hátrányos helyzet fogalma
9. évfolyam	8. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség	2. Szolidaritás, halmozottan hátrányos helyzet
10. évfolyam	7. Testi, lelki egészségre nevelés	4. Egészségmegőrzés, stresszoldás sportolással
10. évfolyam	8. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség	3. Fogyatékkal élni
10. évfolyam	8. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség	4. A társadalom felelősége
11. évfolyam	7. Testi, lelki egészségre nevelés	6. Betegségek
11. évfolyam	8. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség	5. Az idők segítése

11. évfolyam	8. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség	6. Önkéntes munka
12. évfolyam	8. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség	7. Együttműködés, önkéntesség
12. évfolyam	9. Fenntarthatóság, környezettudatosság	7. A természet védelme
12. évfolyam	9. Fenntarthatóság, környezettudatosság	8. Egészséges életmódok
9. évfolyam	9. Fenntarthatóság, környezettudatosság	1. Közvetlen környezetünk
9. évfolyam	9. Fenntarthatóság, környezettudatosság	2. Környezetre káros tevékenységek
10. évfolyam	9. Fenntarthatóság, környezettudatosság	3. A Föld környezetvédelmi problémái
10. évfolyam	9. Fenntarthatóság, környezettudatosság	4. Az energiafogyasztás problémái
11. évfolyam	9. Fenntarthatóság, környezettudatosság	5. Az energiatakarékosság módjai
11. évfolyam	9. Fenntarthatóság, környezettudatosság	6. Hulladékkezelés, újrahasznosított anyagok
12. évfolyam	10. Pályaorientáció	7. Továbbtanulás
12. évfolyam	10. Pályaorientáció	8. A munkavállaló jogai és kötelessége
12. évfolyam	11. Gazdasági és pénzügyi nevelés	7. Havi költségvetés készítése
12. évfolyam	11. Gazdasági és pénzügyi nevelés	8. Vállalkozás és kockázat I - II.
12. évfolyam	12. Média tudatosságra nevelés	4. Az adatbiztonság szabályai

9. évfolyam	10. Pályaorientáció	1. Személyiségjellemzők, ki vagyok én, mi szeretnék lenni?
9. évfolyam	10. Pályaorientáció	2. Tevékenységek és szakmák
9. évfolyam	11. Gazdasági és pénzügyi nevelés	1. Gazdálkodás a családban
10. évfolyam	10. Pályaorientáció	3. Életpályák bemutatása
10. évfolyam	10. Pályaorientáció	4. Önismerteti teszt
11. évfolyam	10. Pályaorientáció	5. Bemutatkozás, tárgyalás, megjelenés
11. évfolyam	10. Pályaorientáció	6. Interjú, pályázatírás
10. évfolyam	11. Gazdasági és pénzügyi nevelés	3. Csekk kitöltése, bankkártya használat
10. évfolyam	11. Gazdasági és pénzügyi nevelés	4. Banki műveletek
10. évfolyam	12. Médiatudatosságra nevelés	2. Az elektronikus média
11. évfolyam	11. Gazdasági és pénzügyi nevelés	5. Helytelen gazdálkodás következményei
11. évfolyam	11. Gazdasági és pénzügyi nevelés	6. Önálló gazdálkodás
11. évfolyam	12. Médiatudatosságra nevelés	3. Reklámok jó és rossz oldala
9. évfolyam	11. Gazdasági és pénzügyi nevelés	2. Munka, fogyasztás
9. évfolyam	12. Médiatudatosságra nevelés	1. Hagyományos média (újság stb.)

3.3. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

A szakképzés kiemelt feladata (2019. évi LXXX. törvény 4§ (4)) az SNI tanuló, valamint a BTMN nehézséggel küzdő tanuló speciális igényeinek figyelembevétele, és az egyén képességeihez igazodó legeredményesebb fejlődésének elősegítése, a minél teljesebb társadalmi beilleszkedés lehetőségének megteremtése érdekében.

A kollégium nagy figyelmet fordít a hátrányos helyzetű és sajátos nevelési igényű diákok megfelelő szocializációjára, beilleszkedésük támogatására, felzárkóztatására, hátrányaik leküzdésére.

Intézményünkben a kiemelt figyelmet igénylő tanulók nevelése, a velük való foglalkozás integrált formában, a többi tanulóval együtt folyik. Ezen felül a szükséges területen támogatást kapnak. Ez az egyéni foglalkozásokat és az egyénre szabott tanulási módszereket jelenti.

Fejlődésük érdekében szorosan együttműködünk az érintett tanulók szüleivel, osztályfőnökével, fejlesztőpedagógusával és adott esetben az iskolapszichológussal.

A törvény szerint kiemelt figyelmet érdemlő tanuló:

- a sajátos nevelési igényű;
- a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő;
- a kiemelten tehetséges;
- a hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzetű tanuló – a gyermek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény alapján.

3.4. A tanulási nehézségekkel küzdő tanulók számára ajánlott oktatási eljárások meghatározása.

3.4.1. A hatékony tanulás lényege

A nagy információs tárházaknak — mint a könyvek, internet, valamint a különböző offline és online oktatási platformoknak — köszönhetően számos tanulási módszer áll a rendelkezésünkre.

Azonban mindegyik módszer igen hasonló alapokra épül.

A fő jellemzők

- Fókuszálást igényel, ami vonatkozik az információ megszerzésére és annak feldolgozására is
- Aktív folyamat
- Igényli a külső optimális környezetet, ami megteremti a lehetőségét a sikeres tanulási módszereknek és folyamatoknak
- Karakterhez, személyiséghez kötött, vagyis az ahhoz megfelelő technika kiválasztását igényli
- Többlépcsős folyamat

A magolás, azaz az értelmezés nélküli, ismétlődő olvasás minden esetben kerülendő. Emellett sokan azt gondolják, hogy az értelmezett, újra és újra átolvasott szövegértés a helyes út, de ez is téves. Ehelyett az aktív és értő olvasás az igazán hatékony technika, ami magában foglalja a címek és anyagrészek előzetes áttekintését is.

Emellett szükséges, hogy megfogalmazott kérdéseken keresztül dolgozzuk fel a szöveget és ezekre keressük a választ. Ily módon segít fenntartani az érdeklődést, a megjegyzésben is kiemelt szerepet játszik, ugyanis az információ jobban megmarad, ha egy kérdésre válaszul szolgál.

A nagyobb egység felől a kisebb részek felé érdemes haladni: először az egész rendszer és az alapok megértése, majd az egyes speciális részek kibontása.

A kérdezés mellett a feldolgozást és a tanulást hatásosan serkenti, ha az olvasás során a kulcsszavakat és egy-egy kifejezést kijegyzetelünk. Ez igen jó példája a több modalitás egyidejű használatának. Ennek a jelentősége abból ered, hogy a megfelelő — akár több — érzékszerv használata segíti a megértést és a memorizálást.

Ez az alapja a tanulási kognitív stílusoknak

- Vizuális: A vizuális a látott, képi minőséget memorizálja.
- Auditív: Az auditív stílusú hallás alapján elsősorban a verbális ingerek által sajátítjuk el a legtöbb információt.
- Motorikus: A motorikus pedig cselekvést, mozgást használ az ismeretek elsajátítására és felidézésére.

További példák a modalitások egyidejű használatára a tanulás során

- Olvasás közben írásos jegyzet készítése
- Olvasás közben táblázat, ábra vagy grafikon készítése
- A kép ábrák újra lerajzolása
- A kép ábrák szöveges ismertetése és összegzése írásban
- A kép ábrák szöveges ismertetése és összegzése szóban
- Hangos felmondás, prezentálás
- Hanganyag készítése
- Hanganyag többszöri meghallgatása
- Anyag feldolgozása során mozgás: mutogatás

Tehát minél több és a karakternek megfelelő érzékszervi modalitás aktiválásával tanulunk, annál jobban megmarad az új információ és annál könnyebb lesz később felidézni azt.

A tanulás több szinten is egy aktív feladat: kizárólagos figyelmet, megértést, következetes ismétlést és önellenőrzést igényel. Az a leghatékonyabb módszer, ha a tanulásra szánt idő csupán 30-40%-át töltjük el az anyag feldolgozásával és ismétlésével, míg a maradék 60-70%-át az önellenőrzés, vagyis az anyag felmondása teszi ki.

- Az időnyerés az egyik legnagyobb előnye a hatékony tanulásnak, viszont más érvek is szólnak a tanulási módszerekkel felturbózott tanulás mellett:
- A tudásmegtartás maximalizálása: A magolással ellentétben hatékony tanulás után nem felejtet el a megtanultakat. A tanulási technikák segítenek felidézni és a hosszú távú memóriába szuszakolni a legfontosabb részleteket.
- Jobb tanulmányi eredmények: A tanulási technikák segítenek jobban és gyorsabban tanulni.
- Jobb problémamegoldó képesség: Ha gyorsabban tanulsz, gyorsabban leszel képes menet közben összelegózni a hiányzó információkat, amelyek egy probléma megoldásához szükségesek.
- Hatékonyság: A tanulási technikák segítik bonyolult fogalmak rövidebb idő alatt történő elsajátítását.

3.4.2. Tanulási módszerek, technikák

PQRST módszer

Kifejezetten az önálló tanulást támogatja. Lépései:

1. Preview – Áttekintés
2. Question – Kérdés
3. Read – Olvasás
4. Self-Recitation – Felmondás
5. Test – Ellenőrzés

Lényege, hogy a megtanulandó anyag feldolgozása egy előzetes áttekintéssel kezdődik. Ezt követően a megértés segítéséhez kérdéseket kell megfogalmazni, amikre az értő olvasás során választ kapunk. Így könnyen tesztelhető a már meglévő tudás is, és gyorsan kiderül, hogy hol lehetnek még gyenge pontok. Az olvasottak összefoglalása és felmondása során a lényeget emeljük ki és az összefüggéseket is megtaláljuk. Egy későbbi szinten pedig már fejből kell ellenőrizni a korábban elsajátított tudást. Az elfelejtett, kimaradt vagy elrontott részek kijavítására nagy hangsúlyt kell fektetni!

Cornell-módszer

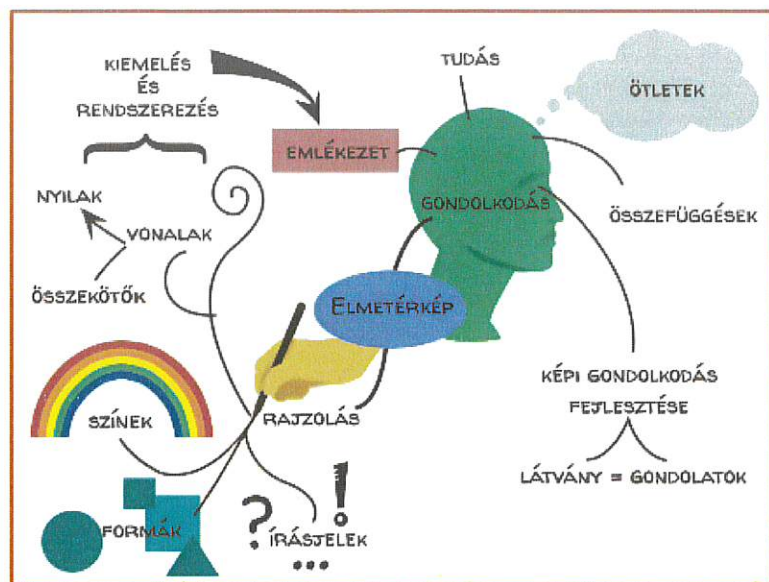
A Cornell-módszer főleg jegyzetelési technikaként terjedt el, de mi jelen kontextusban sokkal inkább a tanulás rendszerezési és feldolgozási folyamatoként mutatjuk be.

A módszer lényege az „5 R” lépéseiben:

1. Record – Jegyzetelés
2. Reduce – Szűkítés (Összegzés)
3. Recite – Felmondás
4. Reflect – Tükrözés (Részek összekapcsolása)
5. Review – Áttekintés

Érdemes ilyen sorrendben haladni és egyik lépést sem szabad kihagyni.

Mindmap – módszer (= elmetérkép)

Tanulókártyák

Kulcsszavak, kulcsfogalmak, ábrák, grafikonok kiírása.

Feynman - technika

Anyagrész lényegre törő és igen egyszerű elmagyarázása, mintha az lenne a cél, hogy egy ötéves gyerek is megértse. Azaz tanulj úgy, mintha tanítanál!

A Feynman- technika lépései

- Fogalommagyarázat

A Feynman-technika első lépéseként alkotóelemeire kell szednünk a bonyolult elsajátítandó témát és egyszerű tételmondatokban elmagyarázni azokat, mintha valakinek tanítanánk az új fogalom jelentését.

- Tudáshézagok felfedezése

Magyarázat során valószínűleg felfedezel logikai bukfenceket, esetleg a magyarázatodból hiányzó fontos részleteket. Második lépésként egészítsd ki a fogalom magyarázatodat a hiányzó részletekkel.

- Egyszerűsítés

Próbáld meg minél rövidebben összefoglalni a megtanítani kívánt fogalmat és tegyél fel kérdéseket magadnak a témáról.

Pomodoro - technika

Nem az a sikeres tanuló, aki sokáig foglalkozik az adott anyaggal, hanem az, aki gyorsan és könnyedén beépíti az új információt.

A gyors tanulást leginkább a pomodoro-technika használata segíti, ilyenkor kisebb egységekre kell felosztani az anyagot. Kis szüneteket tartva.

Ezekre érdemes tehát figyelni

- Határozzuk meg a több, kisebb témakört a nagy anyagon belül.
- Állítsunk be egy rövidebb időlimitet, ami alatt egyetlen egységet dolgozunk fel.
- Tartsuk a fókuszot és igyekezzünk minél több információt megjegyezni a témakörből.
- Két aktív munkablokk között tartsunk 5-10 perces szünetet.
- Néhány munkablokk után tartsunk egy hosszabb, 30-60 perces szünetet.

A gyors tanulás kulcselemei

- Célorientált, vagyis a meghatározott, konkrét célokra szánt idő betartása.
- Gyakorlatorientált, vagyis a megszerzett tudást mielőbbi alkalmazni kell a gyakorlatban.
- Konzisztencia, vagyis nem a sok, hosszú ideig tartó tanulás a lényeg, hanem a minden nap újra ismételt és újra aktivált tudás felszínre hozása.

Passzív praktikák

A passzív tanulás minimális interakciót kíván a tanulótól. Passzív tanulás során általában csupán befogadói vagyunk a különböző információforrásoknak. Bár a passzív forrásoknak is van helyük tanulás során, viszont önmagukban ritkán vezetnek a fogalmak mély megértéséhez, azokat aktív technikákkal érdemes kiegészíteni.

Passzív tanulási formák:

- Podcastok, interjúk
- Egyetemi előadások meghallgatása
- Hangoskönyvek: A hangoskönyvek segítenek felgyorsítani a tanulás folyamatát, mivel gyorsabban hallgatunk, mint olvasunk. Nem hátrány az sem, hogy hallgatás közben gyorsabban és a flow megszakítása nélkül lehet jegyzetelni.

- Appok tanuláshoz: A különböző nyelvtanulási appok, pl.: Duolingo vagy a Babbel
- Könyvek: Az olvasás önmagában egy passzív folyamat. Én ezt jegyzeteléssel és összefoglalók írásával próbálom aktívvá tenni.

A passzív források gyakran a tanulás első lépését jelentik, viszont nem érdemes náluk megállni, más tanulási technikákkal kiegészítve éri meg igazán használni őket!

Zettelkasten - módszer

A Zettelkasten egy olyan gondolkodást segítő tudásmenedzsment- és jegyzetelési módszer, ami középpontjában az összekapcsolt gondolatok állnak.

Ezt Niklas Luhmann német társadalomtudós vezette be, aki jegyzetdobozon belül gondolkodott. A Zettelkastent ötletek generálására, fogalmak jobb megértésére és gondolkodásra használta.

Produktivitásra gyakorolt pozitív hatása mellett Luhmann egy másik előnyét is kiemeli a Zettelkasten-módszernek. Elmondása szerint sosem dolgozott olyan témán, amihez nem volt kedve. A motiváció hiányát egy természetes visszajelzésnek fogta fel és ahelyett, hogy erővel rávette volna magát egy téma feldolgozására, keresett egy érdekesebb gondolatot a jegyzetdobozában, amihez kedve volt.

Zettelkasten használata kezdőknek:

- Mulandó jegyzetek

Ötletek, karcolatok, amiket különösebb rendszer vagy struktúra nélkül feljegyezhetsz. Ezeket a jegyzeteket, nem szabad azonnal kategorizálni, célt keresni nekik. Vagy állandó jegyzetté válnak pár napon belül vagy a kukában végzik.

- Állandó jegyzetek

Tartalmazzák a fogalom kontextus nélküli megértéséhez szükséges információt. Az állandó jegyzethez a téma sallangmentes értelmezése és a jelenség saját szavakkal történő megfogalmazása szükséges.

- Projekt jegyzetek

Kifejezetten egy projekthez készített jegyzetek, amelyeknek egyébként nem feltétlenül lenne helyük a jegyzetdobozban. Ha követed a Zettelkasten - módszert, akkor nem egy üres papír fog

fogadni a cikk írását megelőzően, hanem a jegyzetek közötti kapcsolatok segítségével képes lesz kiválogatni a témád szempontjából releváns gondolatokat, történeteket.

Aktív olvasás

- Előolvasás

Mielőtt belevetnéd magad egy forrásba, lapozd át. Figyeld meg a tartalomjegyzéket, a gondolatok struktúráját, szkenneld át szemeddel a címsorokat, a grafikonokat és az illusztrációkat. Ez az előolvasás segít megismerni a forrás kontextusát és elősegítheti annak jobb megértését.

- Cél meghatározása

Olvasás előtt írd le mi a célod a forrás elolvasásával. Általános ismereteket szeretnél szerezni a témában? Egy konkrét kérdésre keresel választ? A tiszta cél segít időpazarlás nélkül megkeresni a számodra releváns információt.

- Tegyél fel kérdéseket

Egy könyv olvasásánál mindig felteszem magamnak a kérdést: Ha csak egy mondatban ismertethetném a könyv lényegét, mi lenne az a mondat? Bármilyen kérdést tegyél is fel az olvasottakkal kapcsolatban, az segíti a forrás megértését.

- Piszkold be a könyvet

Írj a margóra, használj post-iteket és írd rájuk, húzz alá mondatokat, emeld ki részeket. Kulcskifejezések megjelölése segít a pillanatban és a későbbiekben is a forrás lényegének megértését.

- Kapcsold meglévő tudásodhoz

Az olvasottak megértését segítik, ha összekötjük meglévő tudásmorzsáinkkal. Ez a Zettelkasten módszer egyik alapköve is, ami segítségével Niklas Luhmann több, mint 70 könyvet írt.

- Vitázz a szerzővel

Miután sikerült megértened a forrás fő tételmondatait, szállj vitába a szerzővel. Sorakoztass fel érveket véleményed alátámasztása mellett és keresd meg a szerző érveinek gyengepontjait. Ez a képzeletbeli vita elősegíti a kritikai gondolkodást és a tanultak elmélyítését.

Az aktív olvasás egy egyszerű módja tanulásunk hatékonyságának növelésének és különösebb elköteleződés (app vásárlás, jegyzetfüzet beszerzés) vagy jelentős extra időráfordítás nélkül is alkalmazható.

3.5. A korszerű, szakképzés - releváns módszerek meghatározása és alkalmazása

3.5.1. Projektpedagógia, tanulói portfólió és értékelés a szakirányú oktatásban

A szakképzés folyamatos átalakulásának egyik legfontosabb irányzata a projektpedagógia, amely a hagyományos tantárgyalapú oktatás helyett a tanulók aktív bevonására és gyakorlati tapasztalatszerzésére épít. A módszer különösen jól alkalmazható a szakirányú oktatásban, mivel az egyes projektek komplex módon fejlesztik a diákok szakmai és kulcskompetenciáit.

A projektpedagógia lényege

A projektpedagógia olyan tanulási forma, amelyben a diákok összetett, gyakorlati problémákon dolgoznak, miközben különböző tantárgyakhoz kapcsolódó készségeket és tudást sajátítanak el.

Főbb jellemzői

- Interdiszciplinaritás.

A projektek nem egyetlen tantárgyhoz kötődnek, hanem több tudományterület is kapcsolódik hozzájuk.

- Tanulói aktivitás.

A diákok aktívan vesznek részt a tanulási folyamatban, kutatnak, terveznek és kiviteleznek.

- Autonóm tanulás.

A pedagógus inkább mentorként, facilitátorként működik, a diákok pedig nagyobb önállóságot kapnak.

- Valós élethelyzetekhez kötött tanulás.

A projektek gyakran valós munkakörnyezetből származó problémákat dolgoznak fel.

A projektalapú oktatás egyik kulcseleme a tanulói portfólió, amely a tanulók munkájának, fejlődésének és eredményeinek dokumentálására szolgál.

A tanulói portfólió típusai

- Fejlődési portfólió.

A tanuló időről időre gyűjti és bemutatja munkáit, hogy láthatóvá váljon a fejlődése.

- Bemutató portfólió.

A legjobb projektek és munkák gyűjteménye, amely akár egy állásinterjún is használható.

- Értékelési portfólió.

A tanárok és diákok számára segíti az előrehaladás értékelését, hiszen dokumentálja a tanulási folyamatot és a teljesített projekteket.

A portfólió tartalma

- Projektdokumentációk (tervezési folyamatok, kész munkák, reflexiók)
- Fotók, videók a munkafolyamatokról
- Tanári és önértékelések
- Külső visszajelzések (pl. vállalati mentoroktól, szakmai partnerektől)

Egyre több intézmény alkalmaz e-portfóliókat, amelyek könnyen kezelhetők és hozzáférhetők online (pl. Google Drive, Moodle, Mahara rendszerek segítségével).

Értékelési módszerek a projektpedagógiában

A hagyományos osztályzatok mellett a projektpedagógia számos alternatív értékelési formát alkalmaz:

Formatív értékelés.

Folyamatos visszajelzés a tanulási folyamat során. A tanulók önértékelése és társaik visszacsatolása kiemelt szerepet kap.

Szummatív értékelés

A projekt végén a tanár, a diák és esetenként külső szakértők együttesen értékelik az elvégzett munkát. Pontozási rubrikák segítenek az objektív értékelésben (pl. probléma megértése, kreativitás, kivitelezés minősége).

Önértékelés és reflektív napló

A tanulók rendszeresen írják le tapasztalataikat, amit a tanárok és a mentorok figyelembe vesznek az értékelés során. Fejleszti a kritikus gondolkodást és az önálló tanulási készségeket.

Külső visszajelzés

Vállalati partnerek vagy külső szakértők értékelése hitelesebb képet ad a diák munkájáról. A szakmai vizsgákon és gyakorlatokon való teljesítmény is része lehet az értékelési rendszernek.

Összegzés és javaslatok

A projektpedagógia egy modern, hatékony módszer a szakképzésben, amely felkészíti a diákokat a munkaerőpiac elvárásaira. A tanulói portfólió rendszerezett módon mutatja be a fejlődésüket, az értékelési módszerek pedig rugalmasabb és személyre szabottabb visszacsatolást biztosítanak.

Javaslatok az intézményi bevezetéshez

- A tanárok továbbképzése a projektpedagógia módszertanáról.
- A digitális portfólió bevezetése és használatának támogatása.
- Az értékelési kritériumok egységesítése és rubrikák kidolgozása.
- A vállalati partnerekkel való szorosabb együttműködés elősegítése.

A projektalapú oktatás sikeres bevezetéséhez elengedhetetlen az oktatók, diákok és munkaadók közötti együttműködés, valamint az értékelési rendszerek tudatos fejlesztése.

3.5.2. Kooperatív módszerek és alkalmazásuk

A kooperatív pedagógia története egyidős az emberiséggel. A kooperatív tanulás több mint a teljesítmény növelése vagy a tárgyi tudás mélyítése, sokkal inkább a kritikai gondolkodás képességének fejlesztése.

A kooperatív tanulási módszerek alapvetően különböznek a differenciált csoportmunkától. Az előbbinél a csoportok heterogén jellegűek, az utóbbi esetében képesség szerint differenciálunk, így alakulnak ki a homogén csoportok. A kooperatív tanulásnál a tanárnak fontos szerepe van a csoportok kialakításában. Szem előtt kell tartania a feladatok célját és a fejlesztendő kompetenciákat. Az érdemi munka megkezdése előtt a tanulóknak meg kell tanulniuk azokat az együttműködési technikákat, amelyek képessé teszik a kiscsoportban való munkára és társaikkal történő együttműködésre. Mindezeket ráhangoló feladatokkal kell erősíteni. A

diákoknak érezniük kell a felelősséget, hogy munkájuk fontos a csoport teljesítménye szempontjából. A kooperáció nem azt jelenti, hogy a tanulók egymás mellett ülnek beszélgetve, mialatt egyéni feladataikat oldják meg. A kooperáció sokkal több annál, mint együtt lenni a többiekkel és segíteni egymást a feladatok megoldásában, bár ezek a tényezők is a kooperatív technika részei.

Jelentős különbségek vannak a tradicionális kiscsoportos oktatás és a kooperatív tanulócsoportok között, ezek a következők:

- A kooperatív csoportok a tagok interdependenciáján alapulnak. Ez a fogalom egymás segítségét, az egymástól való kölcsönös függést jelenti. A tanulóknak saját teljesítményük mellett társaik teljesítményét is figyelemmel kell kísérniük. A pedagógus a feladatok megalkotásában tudatosan törekszik a függőség építésére.
- A kooperatív csoporttagok felelőssége egyéni, ugyanakkor minden tanuló előtt ismert csoporttársaik munkája, így van lehetőségük bátorítani, munkájában segíteni a lemaradókat.
- A hagyományos csoportok homogének a kooperatív tanulócsoportok pedig heterogének. A heterogenitást az eltérő képességekben és személyi tulajdonságokban nyilvánul meg.
- A kooperatív csoportokban nincs kijelölt vezető, közösen osztoznak a felelősségben.
- A kooperatív tanulócsoportokban a csoporttagok felelősek egymás teljesítményéért, így fontos, hogy a feladatok elvégzéséből mindenki kivegye a részét. Minden egyes diáknak érdeke egymás segítése, támogatása.
- A kooperatív technikákat alkalmazók esetében a feladatok megoldása mellett fontos a jó munkakapcsolat fenntartása is.
- A hagyományos kiscsoportoktól eltérően a fent említett csoportokban cél a szociális készségek elsajátítása, a pedagógus tudatosan teremt helyzeteket ezek elsajátítása érdekében.
- A kooperatív munkacsoportok esetében a pedagógus, a folyamatos hatékonyság érdekében, tudatosan szervez tanulási szituációkat.

A felsorolt különbségeknek köszönhetően a tanulóknak lehetőségük van társaikkal kommunikálni a közös munka során, tapasztalatot szereznek az eredményes és kölcsönös kommunikációról. Megtanulják a társaikhoz való viszonyulást, amely nagymértékben elősegíti a szocializációt. A pozitív visszajelzéseknek köszönhetően nő az önbizalmuk, bírálat esetén megtanulják elfogadni a kritikát is. A feladatok megoldása többféle megközelítési módot is megenged, ez erősíti a belátást, mely szerint többféle úton is eljuthatunk a megoldáshoz. Az

együtt dolgozás során többfajta értékkel találkoznak a tanulók, mely a tolerancia fejlődését eredményezi.

A módszereket több csoportba sorolhatjuk: a gondolkodás-fejlesztés módszerei, az információ-megosztás módszerei, a kommunikáció-fejlesztés módszerei. Ezen kívül beszélhetünk még a társas kapcsolatok és a csoportfejlesztés eszközeiről. A gondolkodásfejlesztés módszereihez sorolhatjuk az alkotó, reflektív gondolkodást, a viszonyítást, az elemző gondolkodást, valamint a kategorizálást, a szabály alkalmazását és végül a kérdésalkotást, válaszadást. Az információ-megosztás módszereihez tartozik a csoporttagok és csoportok közti információ megosztás. A kommunikáció fejlesztésének módszerei pedig a kommunikációs szabályozók, döntéshozók és a kommunikációfejlesztő eljárások.

A kooperatív technikák jól alkalmazhatók kollégiumi keretek között, különösen a tematikus csoportfoglalkozások esetében. A csoportfoglalkozások alkalmával van idő és lehetőség a kooperatív technikák elsajátítására. A feldolgozandó témák jó alapot szolgálnak a technika gyakorlására. Továbbá a kollégiumban szervezett vetélkedők és tudáspróbák előkészítő és csoportos feladatainak megoldása további alkalmat ad az együttműködés és együtt munkálkodás erősítésére.

A technika pozitív hozadéka, hogy segíti a tanulókat egymás megismerésében, ezáltal elősegíti beilleszkedésüket és szocializációjukat.

3.6. Az IKT alapú oktatás meghatározása és kollégiumi keretek közötti alkalmazásának lehetőségei

Az IKT mint eszköz, az információs technika vagy információs és kommunikációs technika a technológiák egész sorát foglalja magában. Az IKT eszközök oktatásban történő felhasználása egyre erőteljesebben jelenik meg és sok lehetőséget rejt magában. Az oktatás folyamatát, az eddig bevált módszerek mellett úgy kell átalakítani, hogy megfeleljen a mai kor elvárásainak.

A kollégiumban jól felszerelt számítástechnika terem, interaktív tábla, ingyenes wifi biztosítja az IKT alapú oktatás háttérét. Oktatóink továbbképzéseken és folyamatos önképzés során sajátítják el az eszközök és a programok használatához szükséges tudást.

Az IKT eszközökön keresztül elérhető oktatási tartalmak, internetes tananyagok és segédanyagok használata mindennapossá vált az oktatásban így intézményünkben is. A kollégium fontos feladatai közé tartozik a tanulók felzárkóztatása, előrehaladásuk támogatása, amely során számos hasznos oktatási programot használnak oktatóink.

A kollégiumban alkalmazott oktatási programok

- Studium generale – több témakörben használható, feladatsorokat tartalmaz
- Chatgpt – mesterséges intelligencia a hétköznapiakban
- Wordwall – interaktív feladatkészítő oldal
- Liveworksheets – nyomtatásra szánt feladatlapok tehetők online kitölthetővé
- LearningApps – interaktív tanuló – tanító alkalmazás
- Mentimeter – interaktív diásorok létrehozására alkalmas
- Nemzeti Köznevelési Portál – jelentős digitális gyűjtemény (okostankönyvek, médiatár, feladattár)
- Kahoot – tesztelő program
- Redmenta – feladatkészítő program
- Mindly – gondolatterkép készítő alkalmazás
- WordArt és WordClouds – szófelhőkészítő program

4. Nevelési program

4.1. A kollégiumi nevelés pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

Oktatói testületünk célja, hogy a kollégista tanulók legyenek:

- önálló életvezetésre alkalmasak;
- szociálisan érzékenyek, nyitottak, segítőkészek;
- környezetükre igényesek;
- önismerettel, egészséges önbizalommal rendelkező fiatalok.

Oktatói testületünk kiemelt feladatának tekinti:

- Az új kollégista tanulók beilleszkedésének segítését.
- A tanulók támogatását az iskola sikeres befejezésében.
- A hatékony, önálló tanulás és ismeretszerzés kialakítását.
- Az egészséges életmódra nevelést.
- A szabadidő tartalmas eltöltésére való igény kialakítását.
- Fokozott egyéni törődést, különösen a mentális problémákkal és tanulási nehézségekkel küzdő tanulók esetében.
- A hátrányos helyzetű tanulók hátránykompenzációját mind szociális, mind tanulmányi téren.
- A pénzügyi ismeretek fejlesztését, a pénzzel való megfelelő bánásmód kialakítását.
- A digitális eszközök megfelelő használatára nevelést, az online világ veszélyeinek megismertetését.
- Nemzeti hagyományaink, kulturális és természeti értékeink megismertetését.

Intézményünk egyik kiemelt feladata diákjaink önismeretének fejlesztése. Ennek érdekében önismereti kört működtetünk. A **TÜKÖR önismereti kör** alkalmat ad a diákoknak arra, hogy sok-sok kérdésre keressék a választ önmaguk felfedezését illetően. A foglalkozás keretében nem kizárólag csoportos, hanem egyéni részvételre is biztosítunk lehetőséget.

Az önismereti foglalkozáson az alább olvasható témák közül lehet választani:

- az önismeret fontossága;
- az időráblók;

- a stresszkezelés;
- a kiemelkedően eredményes fiatalok szokásai;
- önmagunk szeretete;
- a szeretetnyelvek;
- az önbecsülés;
- a 24 személyes erősség;
- a döntés;
- pénz a párkapcsolatban;
- melyik szakma illik hozzám?
- digitális világ;
- a párkapcsolat;
- a kommunikáció;
- az érzelmi intelligencia;
- a hála;
- a jövő.

A témák elismert hazai/nemzetközi, pszichológia vagy egyéb tudomány területén jelentős ismertséggel és tapasztalattal rendelkező előadók/kutatók könyvei alapján vannak összeállítva. Fontosnak tartjuk, hogy lehetőséget kapjanak a diákok olyan tevékenységi körhöz, ahol szabadon beszélhetnek, és megoszthatják saját maguk gondolatait, esetleg történeteit, amelyek róluk szólnak és ahol prevenciók céljával is hallanak információkat, amelyekkel könnyebbé tehetik az életüket. Célunk, hogy a diákok körében egyértelművé tegyük, hogy az önmagunkkal való foglalkozás fontos, a személyiségünk fejlesztésére szánt idő hozzájárul az eredményesebb élet lehetőségéhez.

Az újonnan beköltöző diákok beilleszkedését különböző programokkal támogatjuk. Az év elején ezt a célt szolgálják a városismereti séták és az őszi túrák. A kilencedikes avatóra való felkészülés is nagy mértékben összekovácsolja a csoportokat. Az avatóra történő felkészülést az önismereti kört vezető oktató által szervezett foglalkozások előzik meg.

Az egészséges életmódra nevelés rendszeres témája a tematikus és közösségi csoportfoglalkozásoknak. Kiemelt szerepet az Egészség hét alkalmával kap, amikor az egészséges ételek készítése mellett a rendszeres mozgásra is felhívjuk a fiatalok figyelmét. A sportvetélkedők és őszi túrák megszervezésének célja a csapatépítés mellett a mozgás megszerettetése. A tapasztalatok azt mutatják, hogy esetenként szükség van az alapvető

személyi higiéniai szabályok megismertetésére, illetve elmélyítésére is. Igyekszünk saját maguk és környezetük iránt igényes felnőttekké nevelni diákjainkat.

A tanulmányi munka támogatása mellett fontos feladatunk, hogy kialakítsuk diákjainkban a szabadidő hasznos eltöltésének igényét. Több *sakkör* közül választhatnak, amelyek lehetőséget kínálnak természetjárásra és sportra egyaránt. *Témaheteink* megrendezésének célja, hogy rávilágítsunk az egészséges életmód fontosságára, megismertessük velük az online világ sokszínűségét és fejlesszük pénzügyi tudatosságukat. Arra törekszünk, hogy az ismeretek átadása élmény legyen tanulóink számára. A soproni Lővérek számos lehetőséget biztosít a túrákra, kirándulásokra. Ezek az alkalmak lehetőséget adnak arra is, hogy felhívjuk tanulóink figyelmét a város természeti értékeire és annak védelmére ösztönözzük őket. A városban megrendezett kiállítások, előadások látogatásával igyekszünk fejleszteni a kultúra iránti igényüket és ugyanakkor alkalmat kínálunk a szabadidő tartalmas eltöltésére. Az évszakokhoz, ünnepekhez kapcsolódva tematikus kézműves foglalkozásokat tartunk. Nemzeti ünnepeinkről csoportszinten emlékezünk meg, hiszen feladatunk, hogy nemzeti hagyományaink megőrzésére buzdítsuk diákjainkat. A programok tervezésénél szem előtt tartjuk kollégista tanulóink életkori sajátosságait és érdeklődési körét. Arra törekszünk, hogy a szabadidős programok minél színesebb palettáját kínáljuk a fiatalok számára.

4.2. A kollégiumi foglalkozások típusai

4.2.1. Tanulást segítő foglalkozások

Meghatározott elvek alapján szervezett foglalkozások, amelyeknek célja a tantervi követelmények teljesítése, ismeretek bővítése egyénileg és csoportosan. A bármely okból lemaradó tanulók felzárkóztatása, hátrány-kompenzáció, differenciált képességfejlesztő foglalkozás.

Felkészítő foglalkozás

Felzárkóztató, tehetséggondozó foglalkozás

Tematikus csoportfoglalkozás

4.2.2. Egyéni és közösséget fejlesztő foglalkozások

A csoport neveltségi szintje alapján heti egy alkalommal szervezett foglalkozások. A napi problémák megoldására szolgáló foglalkozások.

Az egyéni igény szerint szervezett foglalkozások.

Közösségi csoportfoglalkozások

Egyéni törődést biztosító foglalkozások

4.2.3. A szabadidő eltöltését szolgáló, választható foglalkozások

A szabadidős foglalkozások, érdeklődési körök, szakkörök évről-évre a nevelőtestület felkészültsége és a diákság érdeklődése alapján szerveződnek.

Szabadidő eltöltést biztosító foglalkozás

4.3. Kollégiumi rendezvények, hagyományos programok

- városismereti séták a kilencedikes tanulókkal;
- őszi túrák;
- Sopron városismereti vetélkedő;
- sportvetélkedők;
- kilencedikesek avatása;
- karácsony a kollégiumban;
- évszakokhoz, ünnepekhez kötött kézművesfoglalkozások;
- kollégiumi ballagás;
- nyitott kapuk napja.

Témahetek:

- Egészség hét
- Digitális témahét
- Pénz7

4.4. A partnerekkel való együttműködés fórumai, csatornái

Oktatói testülettel:

- Nevelőtestületi értekezletek (alakuló, tanévnyitó, félévi értékelő, tanévzáró értékelő);
- Őszi és tavaszi nevelési értekezlet.
- Rendszeres oktatói testületi munkamegbeszélés, szervezési és az aktuális pedagógiai ügyek mentén hétfőnként.
- A tanulókkal, napi eseményekkel kapcsolatos információkat az online ügyeleti napló tartalmazza.
- Akut tanulói ügyekben azonnali egyeztetés szükséges az érintett csoportvezetővel, illetve a kollégium vezetőjével.

Szülőkkel:

- Kollégiumvezető által tartott szülői értekezlet évente egyszer, beköltözéskor.

- Kollégiumvezetői, csoportvezetői fogadóórák, az iskolai fogadóórákhoz és szülői értekezletekhez kapcsolódóan.
- Szülői, csoportvezetői kölcsönös megkeresések levélben, telefonon.
- Naprakész tájékoztatás a kollégium honlapján.

Iskolákkal:

- Az iskolák igazgatóival folytatott eseti megbeszélések személyesen vagy telefonon.
- Az osztályfőnökök és a csoportvezetők között (egymás felkeresése, tanulókkal kapcsolat helyzetek tisztázása, egyeztetése).
- A csoportvezetők és a gyakorlati oktatásvezetők között (telefon, levél).
- Ifjúságvédelmi felelősök közötti egyeztetések, látogatások.

Tanulókkal:

- Közgyűlések (tanévkezdés után, II. félév kezdetén, a munkatervben rögzített időben).
- Diákönkormányzati ülések (munkaterv szerint kéthetente).

Fenntartóval:

- Igazgatói értekezleteken.
- Személyes vagy telefonos kapcsolattartás a napi ügyekben.
- Hivatalos jelentésekben, beszámolók elkészítésében.

Közvetett partnereink között tartjuk számon:

- Sopron Megyei Jogú Város Kereskedelmi és Iparkamarát
- Sopron és Környéke Család és Gyermekjóléti Ellátás Intézetét
- Győr-Moson-Sopron Megyei Gyermekvédelmi Igazgatóság és Területi Gyermekvédelmi Szakszolgálatát

4.5. Tanulói érdekérvényesítés

A kollégium olyan szociális közeg, amelyben lehetőség nyílik a közéleti szerepek gyakorlására, az együttélés szabályainak megtapasztalására, a demokratikus technikák, az érdekérvényesítés, az önálló kezdeményezések gyakorlására, az egyéni aktivitás közösség érdekében történő kibontakoztatására.

Kollégista tanulóinknak joga van arra, hogy véleményüket szabadon kifejezzék, részt vegyenek az érdekeiket képviselő szervezetekben. A kollégiumban a tanulói érdekek képviseletére diákönkormányzat működik, amely jogszabályi előírások alapján tevékenykedik.

A kollégium minden csoportja két tanulót delegál a diákönkormányzatba, a delegált tagok választják meg a diákönkormányzat vezetőjét.

A diákság által választott testület összefogja és megfelelő tanári segítséggel irányítja a kollégiumi diákság életét, segíti a nevelőtestületet a közösség építésében.

A diákönkormányzat véleményez, értékeli, ill. él az egyetértési és döntési jogával a belső szabályzatokat, tevékenységeket illetően.

A tanulók fegyelmi ügyeiben ellátja az érdekképviselőt, véleményt nyilvánít, javaslatot tesz. Közvetítő fórumként működik a diákság és a kollégium nevelőtestülete között.

5. Egészségfejlesztési program

5.1. Az egészségnevelés alapelvei

Az egészség hosszútávú megőrzéséhez egészségtudatos magatartásra van szükség. Az egészségnevelés fő feladata az egészségtudatos magatartás kialakítása. Az egészségnevelés és egészségfejlesztés összetett feladat, amelynek célja, hogy az egyén képessé váljon a saját egészségével kapcsolatos helyes döntések meghozatalára. Lényeges momentum, hogy az egészségneveléssel kapcsolatos szokásrendszer megjelenjen a kollégiumi élet mindennapjaiban és a tanulók számára természetessé váljon.

5.2. Helyzetelemzés

A serdülőkorúak esetében, a szülői ház csökkenő hatása és a kortárs csoport befolyásoló erejének következtében az egészségkárosító magatartásformák gyakorisága növekszik.

Fokozottan ki vannak téve a dohányzás, alkoholfogyasztás és esetenként a drogfogyasztás egészségkárosító hatásainak is. Sajnos a szülői házból hozott szokások sem mindig az egészség megőrzését szolgálják.

Mindezek mellett ebben a korosztályban egyre nagyobb probléma, a digitális eszközök használatának növekedése miatt, a fizikai aktivitás csökkenése. Az inaktivitás számos egészségügyi probléma kialakulását vonhatja maga után.

5.3. Törvényi áttekintés

Magyarország alaptörvénye

2019. évi LXXX. törvény a szakképzésről, 12/2020. Kormányrendelet

2012. évi XXVI. törvény a nemdohányzók védelmében

2011. évi CXCV. törvény a köznevelésről

80/2013. (X. 16.) OGY határozat a Nemzeti Drogellenes Stratégiáról 2013 – 2020

5.4. Az egészségnevelés fogalma

Az egészségnevelés tudatosan kialakított tanulási-tanítási folyamat, amely változatos módszerekkel bővíti, fejleszti az egészséggel kapcsolatos ismereteket, készségeket a lakosság körében az egyén és a környezetében élők egészségének javítása, megőrzése érdekében.

Sopron, 2025.10.01.

Legitimáció:

A Szakmai Program bemutatása, megismerése, vitája és elfogadása 2025.09.29 - én megtörtént.

Simon Márta
Kollégiumvezető